

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **K/15785.**

Benyújtás dátuma: **2021-04-08 10:22**

Parlex azonosító: **X4ZBT93D0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Magyar Zoltán (Jobbik)**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Az írásbeli választ igénylő kérdés címzettje: ,

Az írásbeli választ igénylő kérdés címe: "**Meghallják a gombatermesztők segélykiáltását?** "

A rendszerváltás után a vállalkozói kedv növekedése, a bővülő piacok, valamint a korszerűbbé váló termelés a magyar gombatermesztést sikerágazattá tette. Az ezredfordulóra több, mint 3000 kisebb-nagyobb vállalkozás működött, összességében 10-12.000 munkahelyet biztosítva. A 40.000 tonnás éves termelés nagyrészt csiperkét, kisebb részt laskagombát tett ki. Ezzel a kapacitással és minőséggel Európa gombatermesztési élvonalába kerültünk. Ebben az időszakban a zöldség-gyümölcs exportunk közel 20 százalékát ez az ágazat adta. Még a mai, erősen megváltozott világ gazdasági helyzetben is lenne lehetőségünk a külföldi piacokon magyar gombával megjelenni. Emellett a hazai egy főre jutó 1,2-1,4 kilogrammos éves fogyasztást is lehetne növelni. Az európai átlagfogyasztás gombából 2-2,5 kilogramm évente.

A fentebb felvázolt tények után azt hihetnénk, hogy minden rendben van a magyar gomba körül, azonban sajnálatos, de szó sincs erről. A hazai gombaiparban kialakult egy olyan működési környezet, ami kíméletlenül és módszeresen teszi tönkre a kisebb szereplőket. Az ágazaton belül nagy az ellentmondás. Amíg európai szinten is jelentős és modern gombakomposzt és alapanyaggyártó kapacitással rendelkezünk, mely kivitelre is bőven termel, addig a termelőknél egészen más képet látunk. Folyamatosan csökkenő létszámú, korszerűtlen technológiával dolgozó gombatermelői szektorral rendelkezünk. Mára elértük a 94-97 százalékos termelői létszámcsökkenést, azaz háromezerről 100 alatti létszámra zsugorodott a még aktív termelők száma. Az ellentmondás felvázolásával nem azt akarom sugallni, hogy problémám lenne a modern és hatékony alapanyag előállításával. Ugyanakkor sajnálatos, hogy a termelői oldal bezuhanása iránt közömbösek maradtak a döntéshozók. Európa számos országa megbecsülte a kisebb termelőket is: Írország és Lengyelország több milliárd forintnak megfelelő összeget fordított termesztoi modernizációjára. Óvják, védik a termesztoiket. Nálunk az alapanyag gyártó 3-4 nagy cég termeszti is. Ezzel sem lenne probléma, ha velük párhuzamosan a kicsik is életben tudnának maradni. Az

állami támogatásokhoz nagy arányban ők jutottak hozzá, a korszerűsítésekre nekik van lehetőségük, míg a családi termelőknél marad a korszerűtlen termesztési technológia. Ez is eredményezi azt, hogy a kisebb termesztők sorra tönkrementek, velük pedig eltűnik az ágazatból a több évtizedes szakmai tudás, tapasztalat. Tovább nehezíti a helyzetüket, hogy a ritkán megjelenő pályázatok feltételi, elvárásai nem a családi termelőkre vannak kitalálva. Érthető cél az állam részéről, hogy legyen kiváló minőségű modern technológiával előállított komposzt, melyhez közpénzt nyújtunk segítségül. Ezzel párhuzamosan olyan elvárásokat kellett volna támasztani az üzem irányába, hogy a tőle távolabb élő termelők is versenyképesek maradhassanak. A szállítási költség sokszor éppen a legelmaradottabb térségekben lehetetlenítette el a termelést, tovább erősítve az elvándorlást.

A technológiaváltásoknál is jól szembe tűnik a kisebb termelő iránti érzéketlenség. Jó példa erre a 10 évvel ezelőtt megszüntetett II. fázisú komposzt. Mindezek után joggal érzik úgy, hogy az állam magukra hagyat ők. Még Romániában, Bulgáriában is folyamatosan épülnek a családi kézben lévő modern gombafarmok, addig nálunk 1-2 nagytermelőn kívül senki nem ruházna be az ágazatba. Ezzel nemcsak a gombatermesztők járnak rosszul, hiszen folyamatosan veszítjük el eddigi piacainkat a fejlesztések hiány miatt. A nagy tudású, hozzáértő szakemberek külföldi vállalkozások alkalmazásba kerülnek vagy kikerülnek az ágazatból, és elveszítjük őket. A helyzetet tovább súlyosbítja, hogy a kistermelők által megnyert pályázatok nem lehet megvalósítani. Hosszasan lehet hozni az okokat: ilyen az elbírálási és kiértékelési idő csúszása, a hitelekhez jutási nehézségek és a hazai viszonyokhoz nem illeszkedő termesztő ház preferálása. A néhány nagy termelő itt sem panaszkodhat, hiszen például a fűtési, fenntartási támogatás rájuk lett szabva. Az olyan térségekben ahol 30 százalékot vagy azt meghaladó a nem mobilizálható munkaerő, még inkább érthetetlen a gombatermesztők problémáival szembeni kormányzati hozzáállás. A fiatalgazda pályázat, illetve az önkormányzati beruházásokat ne hozzuk fel példaként, mert a hasznosulásuk minősíthetetlenül alacsony. Nemzetgazdasági érdek lenne a magas hozzáadott értékű árú, késztermék előállítás, ezzel szemben az alapanyag kivitelét támogatják. Nehéz pontos képet adni, hiszen napról napra nő ez a szám, de nagyságrendileg 50-80 tonna/hét gomba érkezik külföldről. A nagyobb részt Lengyelországból, kisebb rész Romániából érkező gomba 7-10 családi gombafarm teljes termelését és több száz dolgozó megélhetést jelenthetné idehaza.

Mindezek alapján kérem Tisztelt Miniszter Urat, hogy létezik-e egyáltalán akarat Önben arra vonatkozóan, hogy megmentse a ma még megmaradt magyar gomba ágazatot? Mikortól és milyen megoldásokkal kívánja rendezni a termelők problémáit?

Tisztelettel várom érdemi válaszát!